

PROGRAM PROFILAKTYKI PUBLICZNEGO GIMNAZJUM W UWIELINACH IM. ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ –BOHATERÓW LASÓW CHOJNOWSKICH NA ROK SZKOLNY 2015 – 2016

Program profilaktyki jest spójny z programem wychowawczym szkoły i ma na celu wszechstronny rozwój ucznia, obejmuje swoim działaniem wszystkich uczniów szkoły. Działania ujęte w programie profilaktyki mają charakter wychowawczy, edukacyjny, informacyjny i profilaktyczny.

Wstęp

Profilaktyka szkolna to działania mające na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Obejmuje eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmacnianie działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami. Ma szczególne znaczenie wśród młodych ludzi, w których rozwija się ustalanie hierarchii wartości, kształtują się relacje z innymi ludźmi, buduje się poczucie pewności siebie.

Program będzie wspomagał wychowawczą rolę rodziny, prawidłowy rozwój uczniów oraz wskazywał sytuacje podejmowania działań interwencyjnych w sytuacji zdiagnozowanych zagrożeń.

W zakresie profilaktyki uniwersalnej obejmuje:

- promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania;
- informowanie o skutkach zachowań ryzykownych;
- wspieranie rozwoju zaspokajania potrzeb własnych;
- nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi;
- zdobywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i rozwiązywanie konfliktów

W zakresie profilaktyki selektywnej i wskazującej obejmuje:

- działania umożliwiające wczesną identyfikację osób z grupy podwyższonego ryzyka;
- współpracę ze specjalistami;
- zajęcia terapeutyczne;
- poradnictwo rodzinne.

Określenie podmiotu działań

Uczestnikiem działań będzie środowisko szkolne:

- uczniowie;
- rodzice uczniów;
- wychowawcy oddziałów;
- nauczyciele;
- pozostali pracownicy szkoły

W trakcie realizacji program będzie uwzględniał specyfikę odbiorców:

- okres rozwojowy uczniów;

- doświadczenia życiowe;
- wpływy środowiska;
- normy społeczne obowiązujące w grupie oraz różnice indywidualne.

Cele główne programu:

1. Udostępnienie społeczności szkolnej informacji niezbędnej do skutecznego zapobiegania i radzenia sobie z zagrożeniami dla własnego zdrowia, jakości życia, zmniejszenie czynników ryzyka zachorowania na różne choroby.
2. Kompetentne i szybkie reagowanie na pojawiające się w szkole sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu ludzi.
3. Kształtowanie w uczniach umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych.
4. Budowanie współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia oraz instytucjami prowadzącymi wspomaganie rodziny i promującymi zdrowy styl życia.

Cele szczegółowe:

1. Upowszechnianie wśród młodzieży znajomości prawa i zasad przestrzegania go.
2. Zapobieganie wagarom.
3. Promowanie zdrowego stylu życia i odżywiania, ze szczególnym zwróceniem uwagi na szkodliwość fast foodów.
4. Kształtowanie postaw akceptowanych społecznie.
5. Stworzenie w szkole poczucia bezpieczeństwa.
6. Uświadamianie zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z mediów. ochrona własności intelektualnej.
7. Kształtowanie w uczniach odpowiednich postaw wobec ludzi słabszych, młodszych, ludzi starszych, chorych, niepełnosprawnych.
8. Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetyzujących oraz następstw działania tych substancji.
9. Tworzenie pozytywnych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie agresji i mobbingowi,
10. Przygotowanie uczniów do realizacji pracy wolontariusza.
11. Współpraca z rodzicami w obszarze profilaktyki – wczesna interwencja – udzielanie pomocy.
12. Zwiększanie kompetencji rodziców poprzez propagowanie instytucji udzielających pomocy w sytuacjach problemowych.

Program profilaktyki uwzględnia następujące działania:

- informacyjne,
- edukacyjne,
- integracyjne,
- wdrażające ustalone umiejętności,
- interwencyjne.

	dokumentów, np. Deklaracja Praw Człowieka, Konwencja o Prawach Dziecka – lekcje z wychowawcą i lekcje WOS. f) Organizacja uroczystości, np. Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka, Dzień Dziecka. g) Włączanie uczniów w procesy aktualizowania prawa wewnątrzszkolnego, poprzez uczestnictwo przedstawicieli samorządu szkolnego w pracach zespołu ds. zmian w dokumentach szkolnych. h) Organizacja apeli szkolnych, dotyczących wychowawczych spraw i działań szkoły w tym obszarze. i) Organizacja konkursów z zakresu bezpieczeństwa		Według potrzeb
Zapobieganie wrogom, dyscyplina na zajęciach szkolnych	a) Kontrolowanie przez wszystkich nauczycieli b) i obecności uczniów na zajęciach lekcyjnych. c) Konsekwentne stosowanie procedur szkolnych wobec uczniów opuszczających zajęcia szkolne. d) Przeprowadzenie zajęć na godzinie z wychowawcą odnośnie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – konsekwencje prawne nie przestrzegania ww. zasad. e) Punktualne rozpoczynanie i kończenie zajęć szkolnych. f) Organizacja zajęć dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, konsultacje przedmiotowe, zajęcia ze specjalistami szkolnymi. g) Organizacja spotkań z rodzicami, dotycząca frekwencji uczniów na zajęciach oraz form pomocy uczniom ze specjalnymi	Wszyscy nauczyciele Wychowawcy Psycholog i pedagog szkolny, pedagog terapeuta	Cały rok szkolny Według potrzeb

	potrzebami edukacyjnymi. h) Systematyczna współpraca z policją, sądem rodzinnym, kuratorami sądowymi.		
Zapoznanie się z sytuacją rodzinną ucznia i środowiskiem społecznym, w którym przebywa uczeń	a) Analiza dokumentów szkolnych uczniów dokonywana przez: • wychowawców, • pedagoga, • psychologa w celu podejmowania stosownych działań zapobiegających sytuacjom problemowym. b) Sporządzenie szkolnego wykazu uczniów wymagających pomocy wychowawczej, edukacyjnej i materialnej. c) Systematyczne wywiady z uczniami, rodzicami, wywiady środowiskowe w celu bieżącego monitoringu sytuacji uczniów. d) Kontynuowanie systematycznej współpracy z instytucjami udzielającymi specjalistycznej pomocy, np.: • ośrodkami pomocy społecznej, • poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, • powiatowym centrum pomocy rodzinie. e) Systematyczna współpraca z policją, strażą miejską, sądem rodzinnym, kuratorami sądowymi. f) Badanie oczekiwań rodziców wobec szkoły	Dyrektor wychowawcy klas Pedagog i psycholog szkolny	Cały rok szkolny, według potrzeb
Stworzenie systemu pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, mającymi problemy	a) Opracowanie programu wspierającego uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla uczniów z problemami edukacyjnymi i wychowawczymi. b) Zaplanowanie prac zespołów powołanych do opracowania:	Wychowawcy nauczyciele, pedagog i psycholog szkolny, dyrektor	Cały rok szkolny, według potrzeb

edukacyjne i wychowawcze	• IPET – indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych, c) Zaplanowanie i realizacja działań wspierających uczniów: • zajęcia korekcyjno - kompensacyjne przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dysleksja, dysgrafia, dysortografia, dyskalkulia), • zajęcia rewalidacyjne przeznaczone dla uczniów niepełnosprawnych, • zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z poszczególnych przedmiotów, • konsultacje nauczycieli. d) Udzielanie rodzicom pomocy w zakresie wskazywania instytucji służących specjalistyczną pomocą. e) Organizacja spotkań indywidualnych z rodzicami przez wychowawców i specjalistów szkolnych: pedagoga, psychologa, pedagoga terapeutę f) Systematyczna współpraca z instytucjami zajmującymi się wspieraniem uczniów i rodzin z problemami edukacyjnymi i wychowawczymi: poradnia psychologiczno-pedagogiczna, powiatowe centrum pomocy rodzinie.		
Systematyczne motywowanie uczniów do nauki	a) Prezentowanie na zajęciach z wychowawcą zainteresowań i pasji uczniów. b) Organizacja zajęć	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog i psycholog	Cały rok szkolny, według potrzeb

	pozalekcyjnych zgodnie ze zdiagnozowanymi wcześniej potrzebami uczniowskimi. c) Przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, tematycznych, interdyscyplinarnych, artystycznych i sportowych. d) Organizacja przez specjalistów szkolnych (pedagog, psycholog) zajęć z zakresu technik uczenia się, sposobów zapamiętywania, umiejętności radzenia sobie z problemami i stresem. e) Organizacja zajęć wspierających pracę ucznia zdolnego. f) Indywidualizacja procesu edukacyjnego oraz systemu oceniania wobec uczniów tego wymagających. g) Uwzględnianie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej zawartych w opiniach i orzeczeniach. h) Stosowanie pochwał nawet najmniejszych sukcesów, wobec uczniów wymagających wsparcia. i) Wskazywanie możliwości i umiejętności uczniów wobec kierunku dalszego kształcenia – doradca zawodowy. j) Ekspozowanie na forum szkoły osiągnięć uczniów.	szkolny, doradca zawodowy, dyrektor.	
Stwarzanie możliwości budowania właściwych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie agresji, mobbingowi itp. Ochrona przed negatywnym	a) Organizowanie zajęć z wychowawcą przy współpracy pedagoga i psychologa szkolnego na temat: b) sposobów rozwiązywania konfliktów, c) asertywności, d) budowania poczucia własnej wartości, e) sposobów diagnozowania własnej inteligencji – na	Wychowawcy klas, nauczyciele, pracownicy szkoły, pedagog szkolny, psycholog szkolny	Cały rok szkolny, według potrzeb

wpływem mediów, ochrona własności intelektualnej	podstawie inteligencji wielorakiej Howarda Gardnera, f) form mediacji, g) komunikacji interpersonalnych. h) Organizacja zajęć warsztatowych z zakresu: i) bullyingu; j) cyberbullyingu; k) flamingu; l) trollowania. m) Organizowanie imprez służących integracji środowiska szkolnego: n) wycieczki szkolne, zielone i białe szkoły, ogniska, rajdy, biwaki, pikniki, festyny, zabawy szkolne, zajęcia integracyjne dla klas pierwszych. o) Udział w programie profilaktycznym „Przemoc boli” p) Aktywne i systematyczne pełnienie dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych. q) Obchody Dnia bez Przemocy – uroczystość szkolna. r) Systematyczne i zgodne z procedurami reagowanie wszystkich pracowników szkoły na wszelkie formy i przejawy agresji w szkole. s) Realizacja tematyki dotyczącej kultury wypowiedzi na lekcjach języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie oraz lekcjach wychowawczych t) Promowanie kultury języka poprzez organizację konkursów literackich i recytatorskich, wydawanie gazetki szkolnej. u) Popularyzacja programów telewizyjnych i filmów eksponujących pozytywne wartości moralne		

	v) Prezentacja wybranych przez uczniów książek, filmów programów, art. prasowych w) Diagnozowanie funkcjonowania uczniów w cyberprzestrzeni		
Popularyzowanie zdrowego stylu życia	a) Zajęcia z pedagogiem szkolnym na temat organizacji wolnego czasu. b) Propagowanie aktywności sportowej, zachęcanie do udziału w czynnym uprawianiu sportu na zajęciach SKS, kołach sportowych, c) Zachęcanie uczniów do udziału w konkursach i zawodach sportowych. d) Nauka walki fair-play. e) Organizacja zajęć z pielęgniarką szkolną i lekarzem, dotyczących higieny osobistej, chorób przenoszonych drogą płciową, inicjacji seksualnej, sposobów zapobiegania niechcianej ciąży. f) Organizacja zajęć umożliwiających aktywny tryb życia, np. rajdy rowerowe, udział w biegach przełajowych, udział w zajęciach terenowych monitorujących stan środowiska lokalnego. g) Zapoznavanie młodzieży z zasadami zdrowego żywienia i odżywiania się – udział uczniów w projektach szkolnych. h) Organizacja warsztatów z zakresu zaburzeń odżywiania (anoreksja, bulimia) dla uczniów i) Udział uczniów w kołach promujących aktywny i zdrowy styl życia, np. koło ekologiczne, przyrodnicze, , SKS, j) Kontynuowanie współpracy	Nauczyciele biologii, wychowania fizycznego, pedagog i psycholog szkolny, pielęgniarka szkolna, lekarz, opiekunowie odpowiednich kół	Cały rok szkolny, według potrzeb

	z instytucjami promującymi aktywny i zdrowy styl życia, np. Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Ligą Ochrony Przyrody, klubami sportowymi, Instytutem Żywnienia. k) Organizacja obchodów Światowego Dnia walki z otyłością l) Realizacja wybranych komponentów programu „ Trzymaj Formę” m) Organizacja obchodów dnia ziemi. n) Organizacja zbiórki surowców wtórnych		
Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetyzujących oraz następstw działania tych substancji	a) Udział uczniów w pogadankach, warsztatach i innych formach poznawania środków uzależniających i konsekwencji ich spożywania, np.: • środków psychoaktywnych, • dopalaczy, • tytoniu, • alkoholu, • narkotyków, • leków stosowanych powszechnie do leczenia infekcji (acodin, tussipect,) oraz preparatów typu „sesja”, • napojów energetyzujących. b) Organizowanie w szkole uroczystości poświęconych obchodom, np.: • dni uzależnień i AIDS, • dni bez tytoniu, • dni bez alkoholu, • dni bez samochodu. c) Bieżące informowanie uczniów o negatywnych skutkach zażywania tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych, napojów energetyzujących. d) Realizacja programu profilaktycznego „ Znajdź	Wychowawcy klas, pedagog i psycholog szkolny, pielęgniarka szkolna, zapraszani w zależności od potrzeb specjaliści, dyrekcja	Cały rok szkolny, według potrzeb

	właściwe rozwiązanie oraz „Dziękuję NIE” e) Zwracanie uwagi na drugie śniadanie uczniów i promowanie zdrowego odżywiania. f) Organizowanie przedstawień profilaktycznych oraz prenumerata czasopism promujących zdrowy styl życia. g) Organizacja spotkań z wybranymi specjalistami zajmującymi się uzależnieniami. h) Organizacja spektaklu profilaktycznego z udziałem uczniów „Gramy, nie ćpamy” i) Realizacja rządowego programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła”. j) Udział uczniów w konkursach związanych z tematyką zagrożeń współczesnego świata.		
Przygotowanie uczniów do realizacji pracy wolontariusza	a) Propagowanie idei wolontariatu. b) Organizowanie w szkole i środowisku lokalnych akcji charytatywnych. c) Zachęcanie uczniów do uczestnictwa w wolontariacie organizowanym przez stosowne instytucje. d) Mobilizowanie uczniów do uczestniczenia w konkursach i turniejach popularyzujących wolontariat. e) Współpraca z Akademią Integracji w działaniach profilaktycznych opartych na kontaktach z osobami niepełnosprawnymi	Wychowawcy klas, dyrekcja szkoły, rodzice uczniów, opiekun MKW. pedagog	Cały rok szkolny, według potrzeb
Współpraca z rodzicami w zakresie wczesnego interweniowania	a) Przedstawienie rodzicom podstawowych dokumentów regulujących pracę szkoły, np.: • statut szkoły, • wewnętrzne	Wychowawcy klas, dyrekcja, specjaliści szkolni, rodzice	Cały rok szkolny, według potrzeb

	zasady oceniania, • program wychowawczy, • program profilaktyki, • regulamin szkoły. b) Ustalenie zasad kontaktowania się z rodzicami uczniów. c) Zapoznanie rodziców z zakresem udzielanej pomocy przez specjalistów szkolnych (pedagog, psycholog, pedagoga terapeutę doradcę zawodowego). d) Przedstawienie harmonogramu spotkań z wychowawcami i dni otwartych w szkole. e) Zapoznanie rodziców z tematyką profilaktycznych spotkań organizowanych przez szkołę dla rodziców. f) Zachęcenie do organizowania i uczestnictwa we wspólnych wyjazdach i imprezach szkolnych. g) Zachęcenie rodziców do współpracy we wspólnym rozwiązywaniu problemów wychowawczych zaistniałych w szkole.	uczniów	
Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie profilaktyki i interwencji	a) Udział nauczycieli i specjalistów szkolnych w konferencjach, warsztatach i szkoleniach, dotyczących profilaktyki uzależnień. b) Rozwijanie współpracy z instytucjami promującymi zdrowy styl życia i oferujących pomoc w zakresie profilaktyki uzależnień. c) Systematyczny rozwój współpracy z rodzicami, radą rodziców w zakresie profilaktyki. d) Kontynuowanie dobrej praktyki szkolnej w obszarze wymiany doświadczeń i informacji w zakresie szeroko	Dyrektor szkoły, wszyscy nauczyciele, rodzice	Cały rok szkolny, według potrzeb

	pojętej profilaktyki, obejmującej zagadnienia i problemy szkolne.* e) Badania ankietowe rodziców w ramach diagnozy wychowawczej f) Prelekcje psychologa dla rodziców na temat zachowań autoagresywnych i depresji Młodzieży g) Organizacja prelekcji dla nauczycieli, rodziców na temat cyberprzestrzeni jako obszaru funkcjonowania społecznego.		

Monitoring i ewaluacja programu

Monitoring programu profilaktyki prowadzony będzie na bieżąco przez wychowawców, pedagoga i psychologa szkolnego. Program będzie modyfikowany na bieżąco, stosownie do zaistniałych sytuacji i potrzeb. Bieżący monitoring i roczna ewaluacja pozwolą na określenie mocnych i słabych stron podjętych oddziaływań profilaktycznych. Narzędzia monitorujące: obserwacja zachowań uczniów, rozmowy z uczniami i z rodzicami, analiza wytworów uczniów, dokumentów szkolnych, wywiady z nauczycielami i innymi pracownikami szkoły, informacje dotyczące współpracy z instytucjami wspomagającymi, sprawozdania opiekunów kół zainteresowań i kół przedmiotowych, ankiety dla uczniów, ankiety dla rodziców, wywiad (dyrektor szkoły, rada rodziców) oceny zachowań uczniów.

Program profilaktyki został:

- pozytywnie zaopiniowany w dniu 16 września 2015 r przez Radę Pedagogiczną – uchwała nr 11/2015-16
- uchwalony w dniu 24 września 2015 r. przez Radę Rodziców – uchwała nr 2/2015-16.